

ние" и така става напълно възможно нейният спомоществователски списък да е отразил имената на всички, които са дали средства за първите три книги на Триандафилов.

Разглежданата обява е подписана не само от Николай Триандафилов, но и от Христодул Костович Сичан-Николов (1808-1889), като в нея и двамата са наречени "издатели". Наистина след 1840 г. Сичан-Николов пребивава често в Букурещ, където издава календари и учебници⁶, но в изданията на Триандафилов никъде не откриваме неговото име. Не е ясно каква роля е имал Сичан-Николов при издаването на първите наши църковнопевчески сборници, но като имаме предвид контактите му с Рилския манастир и лично с Неофит Рилски може да предположим, че чрез него някои рилски песнопения са попаднали в сборниците на Триандафилов. Впрочем, румънската историчка Елена Сюпюр пише, че Триандафилов е бил монах, но нито посочва в кой манастир, нито цитира източника на тази информация.⁷

Името на Христодул Костович Сичан-Николов не фигурира в изданията на Николай Триандафилов, но в тях откриваме изписани няколко други имена, които ни помагат да изясним неговата дейност. Предстоятел на последната му книга е неговият брат Панайот Триандафилов, а тя е отпечатана в печатницата на Антон Панов. Антон Панов е големият румънски поет, композитор и фолклорист Антон Пан, българин по произход, роден в Сливен около 1794 г. Една от неговите големи заслуги към румънската култура е това, че той съставя и отпечатва църковнопевчески сборници на румънски език през 30-те - 50-те години на XIX век.⁸ Именно по неговия път тръгва Триандафилов, отпечатвайки в Букурещ своите църковнопевчески книги на църковнославянски език.

През 50-те години на нашия век (а може би и по-рано) музиковеждът Петър Динев посещава Сливен, вероятно нееднократно, за да търси сведения за Николай Триандафилов и неговия род. В резултат се появяват три публикации на Динев, в които той разкрива основни моменти от живота на Триандафилов.⁹ Най-напред Динев посочва приблизителната година на раждане на Триандафилов - 1805 (първоначално посочва 1813-1814, но в последствие се коригира). Освен това Динев говори, че Триандафилов учи музика в родния си град и пее в катедралната църква "Свети Димитър". И накрая Динев твърди, че през 1826 г. Триандафилов, заедно с цялото си семейство се изселва във Влашко и остава там до края на живота си.

Така описана биографията на Триандафилов удивително съвпада с тази на Пан. Двамата са родени в един и същ град, в който учат църковна музика и пеят в църква, след което заминават за Влашко и повече не се завръщат в България. Разликата се състои в това, че Пан заминава сравнително по-млад (между 1806 и 1812 г., т.е. на възраст между 12 и 18 години), докато Триандафилов емигрира през 1826 г., т.е. на 21-годишна възраст. И вероятно точно тази разлика е изиграла основна роля при тяхната реализация във Влашко. Пан се натурализира като румънец, но без да забравя връзките с България, докато Триандафилов остава дълбоко свързан с българската национална кауза.

Данните за живота на Николай Триандафилов Сливненец, с които разполагаме, са все още твърде оскъдни и противоречиви, но значението на неговото дело е